

Uvod

Bez prirode nema ni rada. Covek pokusava na sve moguće nacine da prirodno zameni vestackim. Covek je od prirode ziveo, zivi i ziveće. Osnova covekovog rada je priroda.

U nasem svkaodnevnom jeziku rec „rad“ oznacava vise raznolikih stvari: oznacava „delovanje“, ne samo zivih aktera vec i „nezivih“, stvari („rad masine“), oznacava neki „proizvod“, („umetnicki rad“), oznacava „napor“, („tezak rad“). To govori samo o jednom vidu teskoca koje valja savladati u nastojanju da se precizira „ljudski rad kao osnovni predmet sociologije rada. Medjutim ukoliko se ne nastoji dati neko sasvim novo, originalno, neproblematično i zaokruženo odredjenje ljudskog rada, može biti upotrebljiv i Marksov text iz Kapitala (1978), u kome se ljudski rad odredjuje kao „proces izmedju coveka i prirode, proces u kome covek svojom sopstvenom aktivnoscu omogucuje, regulise i nadzire svoju razmenu materije sa prirodom. Prema prirodnoj materiji on sam istupa kao prirodna sila. On pokrece prirodne snage svoga tela, ruke i noge, glavu i saku da bi prirodnu materiju prilagodio sebi u obliku upotrebljivom za njegov zivot“. Iz sireg Marksovog razmatranja ljudskog rada valjalo bi svakako izdvojiti sledeca vazna zapazanja:

- Da je rad aktivnost proizvodjenja stvari upotrebljivih za covekov zivot, i to delanjem koje proizilazi iz coveka samog;

-Da je rec o svesnoj („osmisljenoj“), i svrhovitoj delatnosti ;

-Da je rad i u svom najjednostavnijem obliku „stvaralacka“, delatnost jer znaci stvaranje neceg sto u datom obliku ne postoji u prirodi i to po „meri coveka“;

-Da je rad „društvena delatnost“, cak kada covek dela i kao pojedinac, jer vec sami elementi rada, pre svega sredstva za rad, proces rada, ali i „predmeti rada“ nose pecat datog drustva i uvode coveka posredno ili neposredno u odredjeni drustveni odnos prema drugim ljudima.

Rad coveka kao „društvenog bica“, morao bi da bude pojmovno tako odredjen da je moguće njegovo razlikovanje od drugih covekovih aktivnosti koje nisu „rad“. Takve su mnoge duhovne aktivnosti coveka (recimo molitva npr.), kao i psiho-fizioloske aktivnosti (spavanje npr.), koje ne rezultiraju „proizvodima“ vec su izraz osobenog covekovog „bivstvovanja“. Do duse i „rad“, pogotovo u Marksovom znacanju „prakse“, kao samostvaralacke ljudske delatnosti, jeste i nacin iskazivanja i izraz biti coveka kao coveka. Covek kao „vrsta“, dolazi radom do „stvari“, neophodnih za njegovu ljudsku egzistenciju.

Zbog cinjenice da se rad javlja kao „poizvodjenje stvari“ upotrebljivih za ljudski zivot, prisutna je naglasena sklonost poistovecivanja „rada“ i „proizvodnje“, kao i svodjenja „rada“, na „proizvodni rad“. U najsirom znacanju rad kao „stvaranje“ mogao bi oznacavati sve one ljudske delatnosti koje se oznacavaju i kao „proizvodnja“.

Mnoge pojave kojima se sociologija do sada bavila nastale su unutar datog novovekovnog oblika rada, posebno onog rada koji odredjujemo kao industrijski rad.

Iz cinjenice da iz izvornog znacjenja reci „rad“ u Evropskim jezicima (engleski- labour, francuski- travail, nemacki- arbeit, ruski-trud), proizilazi slika muke, tegobe, moguće je razumeti dugo vladajuci opsti stav izbegavanja rada, pa i prepustanja rada samo nekim („jadrnijim“) clanovima drustva.

...

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com